

DOBOVICZKI Atilla Tamás: Varga Rita Szabad Gravitáció c kiállítása

Jelen kiállítás Varga Rita festői munkásságának legfrissebb eredményeiről ad számot. Az itt látható festmények olyan kollázsok, melyek pillanatnyi létállapotokat fixálnak: a nőként megélt személyes sors, a háromgenerációs anya-leány kapcsolatok olyan létélmények, melyek az alkotó legalapvetőbb, legbensőbb tapasztalataiból származnak. Az egyéni sorskérdések, a belső érzelmi világ, az "anyaság" és a "nőiség" szimultán megélése, a generációk kibékíthetetlen szimbiózisa kerültek feldolgozásra itt, mint saját élethelyzeteinek, egyéni konfliktusainak értelmezései. E művek nem pusztán bemutatják a szerző legközvetlenebb környezetét, hanem bepillantást nyújtanak abba az érzelmi világba is, mely az alkotó lelki gazdagságából táplálkozik. Hasonlóképp tekinthetünk azokra a festményekre is, amelyeken az művész identitása a személyes, emberi kapcsolatának ábrázolásán keresztül jelenik meg. E műveken közeli pályatársak, barátok, ismerősök szerepelnek. A művész e festményeken előszeretettel alkalmazza a kiemelés eszközeit: ez a tárgyi környezet egyes elemeinek összeválogatásában ugyanúgy megjelenik, mint a figurák és a háttér viszonyában. A David Bowie póló, a posztamensre állított nagymama, a cserepesvirág, vagy a háló olyan kulturális referenciákat jelentenek, illetve jelenítenek meg, melyek az alkotó világban való létmódját, kulturális beágyazottságát hangsúlyozzák. A kiemelés festői eszközök is segítik: amíg az alapvetően kontrasztált képi elemek közt a szereplők sokkal részletesebben megmunkáltak, koloritban is gazdagabbak, addig az egyes helyszínek festőileg csupán keretezik a történeteket, és ennek megfelelően ezeket egyfajta reduktív eljárás jellemzi. A festmények gyakran vezetnek el bennünket ismeretlenül is ismerős helyszínekre, melyek a művész által bejárt tájak, utazások emlékei: a Pantheon, vagy Zaha Hadid Maxxiia Rómában. A kiemelés része az is, ahogy a figurákat ezeknek a helyszíneknek a tereibe helyezi, a szereplők a talaj felett mintha lebegnének, leválnak.

Ezek a képterek önmagukban is izgalmas perspektíva-játékok; a kiszámítható, matematikailag leképezhető látvány keveredik egy szubjektív, belső tér tapasztalattal. Ez egy olyan kompozíciós elv, mely egyszerűsége a szerző valóságához való viszonyára is rámutat; az elbeszélő történeti emlékképekként jelennek meg, ahol mentális képek (emlék- és vágyképek, imaginációk) valamint valós dokumentum-fotók részletei keverednek egymással. A valóságához való viszony ennek következtében relativizálódik, a belső élmény és a valós kép közötti határ elmosódik. Ez a képalkotói gondolkodás egy kifejezetten erős vizionárius látványt eredményez, ahol a képek, képsorozatok közötti kapcsolatot a szerző különféle intertextusokkal - szereplők, tárgyak, motívumok megidézése, illetve festői eszközök, eljárások áttemelése révén - igyekszik megteremteni.

A kiállított művek egy másik csoportja különféle mediaképek újrafogalmazása, ahol az alkotó különböző korszakok fotóit dolgozza át, építi egymásba. E sorozatban a társadalmilag konstruált női szerepeket helyezi a festői megfigyelés terepére, amikor is a húszas-harmincas éves női ökölvívóit választja témájaként. Az Internetről levaszított képeken olyan nők szerepelnek, akik a "férfitársadalom" számára nyújtottak újszerű szórakozást, látványosságot. A felülírás különféle módzataival kísérletezik itt a művész. A képek háttérben mediátájakat, ismerős épületeket, városrészleteket szerepeltet, vagy éppenséggel saját környezetéből helyez el snapshot-jellegű pillanatképeket a szereplők mögé. Ennek során a grafikai eljárás, a grafit mellett gesztusszerű festői elemeket is kipróbál. A két munkamódszer mögött azonban egy igen lényegi attitűd bújjik meg: e sorozat egyúttal sommázott önvallomás is a mindennapi csatározásokról, a "boxzsákként" megélt küzdelmekről, az ezzel való szembenézéssről, megszabadulásról. Talán itt jelenik meg leginkább kézzelfoghatóan a művek egyik legfontosabb funkciója: az öngyógyítás, a művészi önterápia, a ventiláció, mely az alkotói folyamat legmélyebb, legszemélyesebb szervezőelve, médiumtól, mediális kötöttségtől függetlenül.

A galériába költöztetett műterem nem egyedül a képzőművészeti kiállítások történetében; a happening jellegén túl azonban itt most kicsit többről van szó. Az elmúlt néhány évben számos alkalommal kellett költöznie a művésznek - felszámolnia a műtermét, stúdióját, irodáját, raktárát s ezzel együtt felszámolnia magát a korábbi életéből. Ezek mind-mind olyan szembenézések is az "alkotói énnel", ahol a művészet, a művészetakarás mint morális-egzisztenciális kérdés kerül napirendre: hova, hogyan tovább? Testet-lelket megviselő döntési helyzetek ezek: van-e értelme egyáltalán művészként létezni, alkotni. A műtermi munka és a kiállítás nem hagy kétséget: az alkotó visszatért a festői kifejezésformákhoz, megszerzett mediális tapasztalatait a táblaképek területén kamatoztatja. Az itt kiállított munkák ennek megfelelően két eltérő valóságtartományt mutatnak be: az egyik az a képalkotói jártasság, az az elbeszélő mód, mely most már több évtizednyi kísérletezés eredményeképpen kristályosodott ki Varga Rita művészetében. A másik pedig a művész személyes narratívája, a világban való létmódja, egy olyan mikrotörténet, mely a maga nemében és az elbeszélés módzataiban is esszenciális.

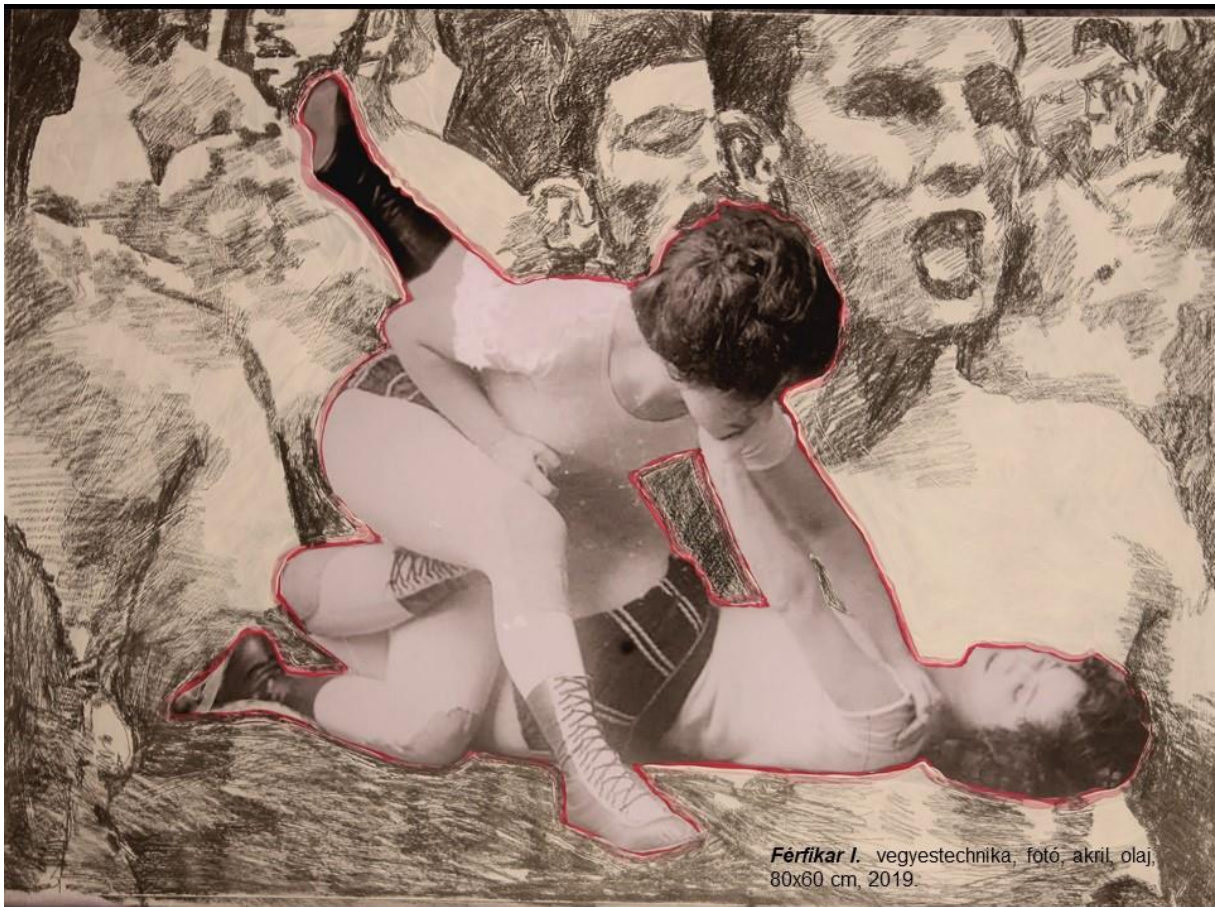
Atom vegyestechnika, fotó, akril, olaj,
80x60 cm, 2019.

Beirut I vegyestechnika, fotó, akril, olaj,
80x60 cm, 2019.

Beirut I. vegyestechnika, fotó, akril olaj,
80x60 cm, 2019.

Férifkar I. vegyestechnika, fotó, akril olaj,
80x60 cm, 2019.

MAXXII. vegyestechnika, fotó, akril, olaj,
80x60 cm, 2019.

MAXXII. vegyestechnika, fotó, akril, olaj,
80x60 cm, 2019.

Stadion vegyestechnika, fotó, akril, olaj,
80x60 cm, 2019.